

ὄραν και ἐπανῆλθε πλησίον τῆς κλίνης. Διωχθέντα τὰ γραϊδία μετέβαλον τόνον φωνῆς και διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ κλειθροῦ ἐκραύγαζον ὅτι ἡ γραία Σώλλυ ἦτο μεθυμένη ὕπερ πράγματι δὲν ἦτο και ἀδύνατον ἀπολύτως· διότι, ἐκτὸς μικρᾶς δόσεως ὀπίου, ἦν ὁ φαρμακοποιὸς διέταξε, ἡ ἐτοιμοθάνατος ἐπάλαυε και κατὰ τῆς ἐνεργείας ποτηρίου οἰνοπνεύματος, ὅπερ ἐξ ἀγαθότητος καρδίας αἱ δύο γραῖαι ἠνάγκασαν αὐτοβούλως αὐτὴν νὰ πῆ.

«Τώρα ἀκούσατέ με, εἶπεν ἡ ἀσθενὴς μεγαλοφώνως, ὡς εἰ προσεπάθει νὰ συγκεντρώσῃ συμπάσας αὐτῆς τὰς δυνάμεις... Εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον δωμάτιον... και εἰς τὸ ἴδιον κρεβάτι... εὐρίσκετο μία ὠραία νέα και ἐγὼ ἤμην ἡ νοσοκόμος τῆς. Τὴν εἶχαν φέρει εἰς τὸ κατᾶστημα, και ἤρχετο ἀπὸ μακρινὸ δρόμο· τὰ πόδια τῆς ἦσαν καταματωμένα, και τὰ φορέματά τῆς ἦσαν καταλερωμένα ἀπὸ τὸ αἷμα και ἀπὸ τὴν λάσπην τοῦ δρόμου. Ἐγέννησεν ἓνα παιδί και ἀπέθανε. Στάσου νὰ συλλογισθῶ... νὰ ἐνθυμηθῶ ποῖον χρόνον ἦτον....

— Δένμας μέλει διὰ τὸν χρόνον, εἶπεν ἡ ἀνυπόμονος οἰκονόμος· τί θέλεις λοιπὸν νὰ εἰπῆς;

— Ἄ, ναί, ὑπετονθόρυσεν ἡ ἀσθενὴς, τί ἤθελα νὰ εἰπῶ... Βίξου! ἀνεκραύγασεν ἐγερθεῖσα αἰφνιδίως και σπασμωδικῶς. Καὶ τὸ πρόσωπόν τῆς προσέλαβεν ἀσυνήθη ζωηρότητα, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐξηκόντιζον ἀσραπάς. «Τὴν ἔκλεψα· ναί, τὴν ἔκλεψα! Ἦταν ζεστὴ ἀκόμη! Σὰς λέγω πῶς ἦταν ἀκόμη ζεστὴ ὅταν τὴν ἔκλεψα.

— Ἐκλεψες τί; λέγε δι' ὄνομα Θεοῦ! ἀνεφώνησεν ἡ οἰκονόμος, ποιούσα χειρονομίαν τινὰ, ὡσεὶ ἐσκόπει νὰ ἐπικληθῆ βοήθειαν.

— Τὸ πρᾶγμα! ἀπεκρίνατο ἡ θνήσκουσα, ἐπιθεῖσα τὴν χεῖρα εἰς τὸ στόμα τῆς οἰκονόμου, τὸ μόνον πρᾶγμα ὅπου εἶχε. Δὲν εἶχεν οὔτε ροῦχα διὰ νὰ προσυλαχθῆ ἀπὸ τὸ κρῶδ, οὔτε ψωμὶ νὰ φάγῃ· και ἐφύλαγεν αὐτὸ εἰς τὸ στήθος τῆς· ἦτο χρυσὸ, σὰς λέγω! ἀληθινὸ χρυσάφι, ποῦ ἔμπορούσε νὰ τῆς σώσῃ τὴν ζωή.

— Χρυσάφι! ἐπανέλαβε ζωηρῶς ἡ οἰκονόμος προσκλίνουσα ζωηρῶς ἄνωθεν τῆς θνησκούσης, ἥτις ἐξηκόντη κατέπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης... Ἐξακολούθησε, ἐξακολούθησε... ἔ, λοιπὸν, ὕστερα; Ποία ἦταν αὐτὴ ἡ νέα; Πότε συνέβησαν αὐτά;

— Μοῦ παρήγγειλε νὰ το φυλάζω μὲ προσοχήν, εἶπεν ἡ γραία, θρηνώδῃ ἀφιείσα κραυγῆν. Μοῦ το ἐμπιστεύθη διότι ἐγὼ μονάχα ἤμουν πλησίον τῆς. Ἀπὸ τῆ στιγμῆ ὅπου τὸ εἶδα εἰς τὸ λαϊμὸ τῆς... ἐγὼ τὸ εἶχα κλεμμένο μὲ τὸν νοῦν μου· και ὁ θάνατος τοῦ παιδιοῦ... ἐγὼ ἴσως εἶμαι ἡ αἰτία. Θὰ το μετεχειρίζοντο καλύτερα, ἂν εἴξευραν ὅλα αὐτά!

— Ἄν εἴξευραν τί; ἠρώτησεν ἡ οἰκονόμος. Ὅμιλε!

— Αὐτὸ τὸ παιδί ὠμοιάζε τόσῳ πολὺ μὲ τὴν μητέρα του, ἐξηκολούθησε λέγουσα ἡ ἀσθενὴς, μηδὲλως προσέχουσα εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῆς οἰκονόμου, ὡστε δὲν ἤμπορούσα νὰ το κυττάξω, χωρὶς νὰ συλλογισθῶ τὴν δυστυχημένη τὴν μητέρα του! Τί ὠραία ἦταν ἡ δύστυχη! τί γλυκειά! Στάσου, δὲν ἐτελείωσα. Δὲν τὰ εἶπα ὅλα ἀκόμη, ἔ;

— Ὅχι, ὄχι, ἔσπευσε νὰ εἰπῇ ἡ οἰκονόμος, ἐντεινούσα τὴν ἀκοήν, ὅπως μὴ ἀπολέσῃ λέξιν, διότι ἡ θνήσκουσα ὀμίλει ἐπὶ τέλους διὰ φωνῆς μόλις καταληπτῆς. Κάμε ἡρήγορα, μὴ δὲν προφθάσωμεν!

— Ἡ μητέρα, εἶπεν ἡ θνήσκουσα, καταβαλοῦτα ἀγῶνα μέγιστον, ἡ μητέρα, ὅταν εἶδε τὸν θάνατό τῆς, μοῦ εἶπεν εἰς τὸ αὐτὶ πῶς ἂν ἐζούσε τὸ παιδί τῆς, ἂν ἤμπορούσαν νὰ το ἀναθρέψουν ἴσως θὰ ἤρχετο μία ἡμέρα ὅπου θὰ ἤμπορούσε νὰκούῃ τὸ ὄνομα τῆς μητέρας του χωρὶς νὰ κοκκινίξῃ. «Ὡ Θεέ μου, ἔλεγε και ἐσταύρωσε τὰ ἀδύνατα χέρια τῆς· εἴτε ἀγόρι εἴτε κορίτσι εἶναι, δότε τὸν δλίγους φίλους εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τῆς ἀθλιότητος, και εὐσπλαγχτίσου ἓνα ὀρφανὸ παιδί ἔρημον και μόνον ἐπὶ τῆς γῆς!»

— Καὶ πῶς το ἔλεξαν τὸ παιδί; ἠρώτησεν ἡ οἰκονόμος.

— Τὸ ἔλεξαν Ὀλιβερ, ἀπεκρίνατο ἡ γυνὴ, διὰ φωνῆς ἐκλιπούσης. Τὸ χρυσάφι ὅπου ἔκλεψα ἦταν...

— Ποῦ; ποῦ; ἠρώτησεν ἡ οἰκονόμος.

Και ἔκυψε μετὰ ταχύτητος, ὅπως ἀκούσῃ τὴν ἀπάντησιν τῆς θνησκούσης, ἀλλ' ὀπισθοδρόμησε μετὰ μικρὸν ὀρμεμψύτως, ἰδοῦσα αὐτήν. Ἡ ἀσθενὴς ἠγέρθη και πάλιν βραδέως και ἐπιπόνως, συνέσφιγξε σπασμωδικῶς τὸ σκέπασμα τῆς κλίνης, ἐτραύλισεν ἀνάρθρους τινὰς φθόγγους, και κατέπεσεν ἄπνους ἐπὶ τῆς κλίνης.

«Ἐερῆ, κόκκαλο! εἶπεν ἡ ἐτέρα τῶν γραϊῶν, εἰσορμήσασα εἰς τὸ δωμάτιον, μόλις ἠνοιχθῆ ἡ θύρα.

— Καὶ ὅλα αὐτὰ διὰ νὰ μὴ εἰπῇ τίποτε, προσέθηκε ἡ οἰκονόμος ἀπομακρυνομένη μετ' ἐπιπλάστου ἀδιαφορίας.

Ἄμφοτεροι αἱ μέγαιραι ἦσαν πιθανῶς λίαν ἐνησχυλμένοιαι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς τὴν νεκρὰν καθηκόντων, και διὰ τοῦτο δὲν ἀπεκρίθησαν. Ἐμειναν δὲ μόναι πλησίον τοῦ πτώματος.

*Ἐπειτα συνέχισα.

**Π

ΔΥΠΑΝΛΟΥ

Ἡ Γαλλία ἀπώλεσε κατ' αὐτὰς σοφὸν και σεβάσιμον ἱεράρχην, τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἀυρηλιάς Δυπανλοῦ. Γεννηθεὶς ἐν ἔτει 1802 ἐν Σαβοῖᾳ, ὁ Δυπανλοῦ ἀπεστάλη ὑπὸ τινος θείου του εἰς τὰ ἱεροσπουδαστήρια τῶν Παρισίων, ἐνθα ἐξεπαιδεύθη ἐπιμελῶς. Ἐν ἔτει 1825 ἐχειροτονήθη ἱε-

ρεύς, ἐγένετο δ' ἔκτοτε γνωστός ὡς εὐγλωττος ἱεροκῆρυξ καὶ συγγραφεὺς δόκιμος. Κεκτημένος ἀνατροπὴν λεπτὴν καὶ χαρακτῆρα συμπαθῆ ὁ Δυπανλοῦ προσετέθη ὡς κατηχητὴς καὶ ὡς ἐφημέριος τῶν Βουρβόνων καὶ κατόπιν τῶν Ὁρλεανιδῶν, καὶ ὡς ἐξομολογητὴς πολλῶν μεγάλων ἀριστοκρατικῶν οἰκῶν τῆς Γαλλίας. Εἰς αὐτὸν ἐξομολογήθη κατὰ τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς του στιγμὰς ὁ πρίγκηψ Ταλλεϋράνδ, τῷ 1838, ἐδέχθη δὲ ὁ Δυπανλοῦ τὴν μεταμέλειαν τοῦ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀποσκιρτήσαντος διασήμου ἐκείνου διπλωμάτου. Ἐν ἔτει 1841 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς ἐν τῇ Σορβόννῃ. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848 προχειρίσθη εἰς ἐπίσκοπον Αὐρηλίας. Τότε ὁ Δυπανλοῦ ἐθεωρεῖτο ἐτιῶς σχετικῶς φιλελεύθερος κληρικὸς. Εἶχεν ὑπερασπίσει εὐγλωττος τὸ σύστημα τῆς κλασσικῆς ἐκπαιδεύσεως κατὰ τῆς λύσεως τῶν Ἰησουϊτῶν, ὑπερμάχει δ' ἐκθύμως τοῦ Γαλλικισμοῦ, τούτεστι τῶν προνομίων τῆς γαλλικῆς ἐκκλησίας κατὰ τῶν Ἑπεραλπέων. Ἄλλ' ἔκτοτε ἤρξατο καὶ αὐτὸς ὑφιστάμενος τὴν φθοροποιὴν ἐπιρροὴν τῆς Ῥώμης. Τῷ 1854 ἐξελέγη μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, καταπολέμησε δὲ μανιωδῶς ἐν ἔτει 1871 τὴν ὑπόψηφιστάτητα τοῦ ἐξόχου συγγραφῆως Λιτρέ, ἕνεκα τῶν ἀκρων ἀντικαθολικῶν του πεποιθήσεων, καὶ ἀπεχώρησεν ἐπιδεικτικῶς τῆς Ἀκαδημίας μετὰ τὴν ἐκλογὴν ἐκείνου. Ἐν τῇ Συνόδῳ τοῦ Βατικανοῦ ὁ Δυπανλοῦ ἀντετάχθη εὐθαρσῶς κατὰ τοῦ δόγματος τοῦ ἀλανθᾶστου, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνακέρυξιν αὐτοῦ ὑπετάγη εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς πλειονοψηφίας. Ἐπὶ τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου ἐπεδείξατο ἀξίεπαινον πατριωτικὴν τόλμην. Ὁ Δυπανλοῦ διετέλεσε καὶ πληρεξούσιος ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει τοῦ 1871 καὶ γερουσταστὴς ἀπὸ τοῦ 1875. Ὁ Δυπανλοῦ διέπρεπε ἐπὶ εἰλικρινεῖ λατρεῖα τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, καὶ ἰδίως τῶν ἑλλήνων τραγικῶν, ὧν πολλαὶ τραγωδίαι εἶχον διδαχθῆ ἄλλοτε ἐν τῷ φροντιστηρίῳ τῆς Αὐρηλίας, ἐπιμελεῖα αὐτοῦ τούτου τοῦ ἱεράρχου. Πολλάκις συνηγόρησε καὶ ἔγραψεν ὑπὲρ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, τῷ δὲ 1860 ἐδωρήσατο τὰ συγγράμματα αὐτοῦ πρὸς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ῥιζαρίου σχολῆς.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΕΓΩΝΙΑ Τῆς ΦΩΝῆς ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΣ

Ἐπὶ τῆς παιδείας ἐν Γαλλίᾳ ὑπουργὸς κ. Α. Bardoux ἀπεθύμουν ἐσχάτως πρὸς τοὺς πρυτάνεις τῶν Ἀκαδημιῶν τὴν ἐπομένῃν ὥραν ἐγκύκλιον. Ἦ μετὰφρασις ἐγένετο ὑπὸ τῆς "Ἐφημερίδος."

Σ. τ. Δ.

Ἡ γεγωνία τῆς φωνῆς ἀνάγνωσις ἐλησμονήθη ἢ παρημελήθη ἐν τοῖς λυκείοις, ἐν ᾧ αὕτη ἐστὶ στοιχεῖον ἀπαραίτητον τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶπω πόσον ὠφέλιμος εἶναι αὕτη ἡ τέχνη ἐν δημοκρατικῇ κοινωνίᾳ, ἐν λαῷ

αὐτοκυβερνωμένῳ, συζητοῦντι, ἀποφασίζοντι, τελοῦντι συνελεύσεις, συνιστῶντι ἐπιτροπὰς καὶ παντὸς εἶδους συναθροίσεις ποιοῦντι. Οἱ ἀκολουθοῦντες τὰ ἡμέτερα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα θὰ προκληθῶσι βέβαιά ποτε εἰς ἀνάγνωσιν ἐκθέσεως τινος, πρακτικῶν κλπ. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀπαραίτητον νὰ ἀναγινώσκωσιν εἰς τρόπον ὅστε νὰ ἐνοοῦνται;

Ἡ ὑψηλὴ τῆς φωνῆς ἀνάγνωσις δὲν λογίζεται ὡς ὁ μᾶλλον ζωτικὸς τρόπος ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ;

Πρέπει ἐν Γαλλίᾳ νὰ μάθωσιν ἀνάγνωσιν, διότι ὅταν τις γνωρίζῃ ἀνάγνωσιν, γνωρίζει νὰ ὁμιλῇ. Τὴν τέχνην ταύτην, ἣν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἴδωμεν διδασκόμενῃ ἐν τοῖς λυκείοις καὶ σχολείοις, ἐπίσης τὴν νομίζομεν ἐπωφελῆ καὶ εἰς τοὺς διδασκάλους αὐτοῦς, ἕνεκα τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς ὑπηρεσιῶν. Ἡ ἀνάγνωσις πράξσεως τινος ἀποφάσεως δημοτικοῦ συμβουλίου δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος.

Ἀναμφιβόλως ἡ ἀνάγνωσις εἶναι ἐκ τῶν πρώτων γυμνασμάτων τακτικοῦ σχολείου, ἀλλ' εἶναι τέχνη ἥτις ἰδιαίτερος πρέπει νὰ διδάσκηται ὡς καὶ αἱ λοιπαί. Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κενοῦ τούτου, ἐνομίσαμεν ὅτι διὰ τὰ προκαταρκτικὰ σχολεῖα ἤτο ἀνάγκη ἐγχειριδίου τινὸς συντόμου, ἐνέχοντος τὰς οὐσίας καὶ τὰς ἀρχὰς μόνον διὰ τ' ἀνώτερα φιλολογικώτερόν τι. Διὰ τοῦ πρώτου νὰ διδάσκηται μόνον τὸ ὠφέλιμον, διὰ δὲ τοῦ δευτέρου καὶ τὸ τερπνὸν συγχρόνως. Ἡ ἐξειδικιασμένη ἱκανότης ἐν τῷ εἶδει τούτῳ τοῦ Ἀκαδημικοῦ Legouvé μᾶς παρέσχεν εὐχαρίστως τὴν συνδρομὴν τῆς. Τὸ ἐγχειρίδιον καὶ τὸ σύγγραμμά του εἰσὶν ἑτοιμα.

Τὸ μάθημα τῆς γεγωνίας τῆς φωνῆς ἀναγνώσεως θέλει εἶσθαι ὑποχρεωτικόν. Ἐκαστος διδάσκαλος ἐξερχόμενος τοῦ σχολείου θὰ ἐξετάζεται εἰς τοῦτο ἐν τοῖς λυκείοις καὶ σχολείοις θέλει εἶσθαι ἀρετὴ ἢ εἰδικὴ καὶ ἰδίᾳ παράδοσις ῥητορικῆς τὸ τοιοῦτον θέλει εἶσθαι τὰ μάλα ὠφελείας πρόξενον. Πρέπει πρῶτον ν' ἀναγινώσκῃ καλῶς ὁ διδάσκαλος καὶ κατόπιν ὁ μαθητὴς τὸ μάθημα ὅπερ πρέπει νὰ μάθῃ.

Ἡ εἰσαγωγή βραβείου διὰ τὴν ἀπαγγελίαν καὶ ἀνάγνωσιν ἐκρίθη ἀναγκαία διὰ τινὰ ἔτη, συνωδᾷ τῷ ἐνδιαφέροντι ὅπερ συνδέω μὲ τὴν γεγωνίαν τῆς φωνῆς ἀνάγνωσιν.

Κοινοποιήσατε τὴν παραλαβὴν τῆς παρούσης κλπ.

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετὰφρασις Γ. Ζωχιουδ.]

3F.

Γογγύζομεν κατὰ τῆς ὑπερηφανείας τῶν ἄλλων, διότι οὐδὲ ἡμεῖς εἴμεθα πάντη ὑπερηφανείας ἀμέτοχοι.